

Sociální bydlení jako projev obce pečující

Už před dvěma lety jsme se v Liberci přihlásili ke konceptu sociálního bydlení, veškerý náš skromný bytový fond (1200 BJ) jsme vyčlenili pro specifické cílové skupiny (senioři, matky samoživitelky, rodiny pečující o OZP, sociálně vyloučení a vyloučením ohrožení aj.) a souběžně spustili zásluhový víceetapový (prostupný) model. Nyní jsme na prahu druhé, mnohem progresivnější fáze řešení bezdomovectví a akutní bytové nouze - právě zahájený režim housing first (bydlení především) je projevem zodpovědné samosprávy, která bydlení chápe jako primární lidskou potřebu. A je také známkou existence obce pečující, která sama dokáže vnímat zejména ty své občany, jež se nacházejí ve významně tísnivých životních situacích.

Ačkoli se idea pečujících obcí může někomu zdát až příliš retro - vždyť je přítomna už ve starém rakouském domovském právu - je inovativně uskutečnitelná i v klimatu 21. století. Nemusí přitom jít o výraz skalního sociálního progresivismu či politické levice, ale obyčejné solidarity, vůle k soudržnosti komunity a ovšem také člověčenství, které by měly být přítomny v mnohých z nás. Většina lidí se asi jen těžko dokáže mentálně vžít do situace, co je to přebývat na ulici, nebo vychovávat děti v mnohdy otřesných podmínkách ubytoven či některých soukromých objektů. A přesto na základě nějakého podvědomého vjemu bezpečně vědí, že by se sami do takového prostředí nikdy nechtěli dostat, a snad to nepřejí ani druhým. Stejně tak představitelé obcí - nikdo z nich patrně nemá zájem, aby i v dnešní době na ulicích umírali lidé mrazem nebo hladem. Nevtahuje nás to podvědomě ke společné akci něco s tím dělat?

Housing first - inovace v bydlení

Liberec je momentálně jedním ze čtyř českých měst, která se vydala (Brno) či vbrzku vydají (MČ Praha 7, Benešov) cestou inovativního zabydlování. Zjednodušeně to znamená, že nabídneme lidem v akutní bytové nouzi samostatné bydlení, a to za splnění čtyř základních předpokladů. Klienti musejí prokázat nejméně půlroční afiliaci k městu, souhlasit předem se zavedením zvláštního příjemce dávek (platby za nájem z úřadu práce půjdou rovnou městu) a s intenzivní sociální prací a konečně ctít pravidla sousedského soužití. Právě flexibilní sociální podpora je podmínkou nejpodstatnější, protože bude napomáhat řešení dalších souvisejících problémů, jako

jsou možné závislosti, snížená finanční gramotnost, absentující motivace k práci aj. Smlouvou na jeden rok přitom třímáme poměrně solidní páku, jak se s těmi, kteří nebudou podmínky dodržovat, relativně rychle rozloučit.

Liberecký projekt housing first se přitom od již rok běžícího brněnského liší zejména ve třech aspektech:

- budeme souběžně zabydlovat jednotlivce i rodiny (ulice, skryté bezdomovectví, ubytovny, azyly),
- sociální práce s klienty se nebude účastnit jedna nezisková organizace, ale hned devět a navíc terénní pracovníci města,
- zabydlování nebude skokové, ale průběžné na základě možností našeho bytového fondu.

V tuto chvíli už máme za sebou losování prvních pěti bytů - dva obsadí rodiny s malými dětmi (ubytovna a skryté bezdomovectví), další tři jednotlivci (2x ubytovna, 1x bezpřístřeší).

Nezničí vám ti bezdomovci byty?

Housing first dosahuje už čtvrtstoletí obrovských úspěchů v Severní Americe i Evropě, je s až 95 % úspěšností realizován v mnoha městech, takže nevidím důvod, proč by tomu právě u nás muselo být jinak. Přesto se mě během těch několika posledních dní už řada lidí ptala, zda nemám obavu, "že nám ti bezdomovci zničí byty". Nelze před veřejností zastírat, že housing first v sobě může skrývat i rizika, protože každý z potenciálních nájemníků je předem neodhadnutelný jedinec. Ale pokud bychom se při práci s lidmi nechali apriorně zmítat předsudky, neudělali bychom nikdy nic a pro nikoho. A v dnešní poměrně rozhárané společnosti, cloumané vášněmi, intolerancí a záští k odlišnostem, je důležité vysílat signály, že záleží výhradně na charakteru člověka a nikoli na vnější nálepce. Housing first je toho názorným příkladem.

Psáno pro Deník Referendum

<http://denikreferendum.cz/clanek/26505-socialni-bydleni-jako-projev-obce-pecujici>

15/11/2017